

Spis treści

Wstęp / 5

Część I – Syn i uczeń

- 1 – Rodowód / 11
  - Grzegorzewscy / 11
  - Klimczakowie / 15
- 2 – Litzmannstadt / 22
- 3 – Przedsiębiorstwo „Piekarnia, Mieczysław Grzegorzewski, ul. Wysoka 11” / 30
- 4 – Mój dom, Wysoka 12 – „jak z Czechowa” / 47
- 5 – Lata szkolne / 63
- 6 – Pasje / 75

Część II – Student

- 1 – Zapach oleju lnianego, terpentyny, werniksu / 87
- 2 – Jerzy Paweł Grzegorzewski vel „Pan Rybka” / 100
- 3 – Narodziny reżysera z ducha odwilży: *Niejaki Piórko* i *Szewcy* / 118
- 4 – „Zawsze pełen wiary w Historię Sztuki. Jerzy Hammurabi Grzegorzewski” / 142
- 5 – Odrzucony dyplom projektanta odzieży / 165
- 6 – Warszawa, reżyseria / 173
- 7 – Zakład naukowy „Miodowa” / 199
  - Niejaki Piórko* – pracownia artysty / 206
- 8 – Reżyser-adept / 217
  - Kaukaskie koło kredowe* – „czy to dno, czy może nie najgorzej” / 219
  - Sen nocy letniej* – „czegoś jeszcze brakuje” / 227
  - Tabu* – eksperyment na Marginesie / 233
  - Eryk XIV* – filmowa robota / 237
  - Biała diablica* – mroczne piękno / 239
  - Wędki Feniksany* – „proszę nie pytać, co znaczy” / 244
  - Dama od Maxima* – „przyniosłem panu jojo” / 248

Część III – 1969–1976

- 1 – Narodziny reżysera, *Wesele '69* / 255
- 2 – Łódź, pierwsze „studio” / 271
  - Demoniczny nadkabaret* podszyty Wyspiańskim / 276
  - Irydion* – „jasna maszyna do grania” / 279
  - Wariacja na temat autostrad, fortepianów i kontrabasów / 289
  - Grube ryby* – „będzie pani pruła” / 291
  - Jacuś w duchu Witkacego*, z pikanterią *Moulin Rouge* / 292
  - Czajka* – roztrzaskane fortepiany, wydrążeni ludzie / 294
  - Geometria*, czyli życie / 302
  - Balkon* na balkonie / 304
  - Antygonia* – rzeźba z jednej bryły / 315
  - Sonata widm* – labirynt i mundurek studenta Arkenholza / 319
  - Szewcy* w tonie zbyt lekkiej muzy / 323
  - Samo życie* / 328
  - Wnętrze*, *Warszawianka* – arcydzieło skrótu / 330
  - Scenograf* / 340
- 3 – Ateneum, drugie „studio” / 346
  - Krakus*, czyli skóry / 346
  - Ameryka* – „jaka to była pełnia!” / 349
  - Bloomusalem* – „nikt nie był przygotowany na taki teatr” / 368
  - Panna Tutli-Putli* w nieczystej formie / 383
- 4 – Stary, „p. Grzegorzewski pozostaje moralnie w zespole” / 389

Część IV – 1976–1981

- 1 – Wrocław, trzecie „studio” / 409
  - Ślub* – „doznanie prawdy” / 412
  - Samo życie* / 423
  - Żołnierz królowej Madagaskaru* – „wykończyłem się z jakiegoś dziwnego śmiechu” / 427
  - Śmierć w starych dekoracjach* – „zrobić Rzym na scenie” / 431
  - Objęcie kierownictwa* – „będziemy działać w grupie” / 439
  - „Grzegorzewski wystawił *Nie-Boską komedię* tak, jak ją Krasieński napisał” / 444
  - Sen nocy letniej* mało „grzegorzewski” i mało „senny” / 452
  - Kryzys w zespole*, kryzys w kraju / 461
  - Ameryka* i kolejne odrzucenie / 467

2 – Stary, czwarte „studio” / 476

Wesele, czyli tożsamość / 476

Dziesięć portretów z czajką w tle – „to przedstawienie nie mogłoby powstać w żadnym innym teatrze w Polsce” / 497

Końcówka i Operetka / 510

3 – Ateneum w Dramatycznym / 518

TEATR NARODOWY

DYREKTOR Krzysztof Torończyk
DYREKTOR ARTYSTYCZNY Jan Englert

Maryla Ziełińska
To. Biografia Jerzego Grzegorzewskiego

REDAKCJA Tomasz Kubikowski, Wojciech Majcherek, Przemysław Pawlak
WSPÓŁPRACA REDAKCYJNA Dominik Gańko, Karolina Rospondek
KOREKTA Przemysław Pawlak, Marcin Rochowski
INDEKS Przemysław Pawlak
OPRACOWANIE GRAFICZNE I TYPOGRAFICZNE Janusz Górski
DTP Krzysztof Gotowicki

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Zrealizowano w ramach stypendium z budżetu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (2017)

i stypendium dla osób zajmujących się twórczością artystyczną, upowszechnianiem kultury i opieką nad zabytkami w m.st. Warszawie (2018)

© by Maryla Ziełińska
© for this edition by Teatr Narodowy w Warszawie

Teatr Narodowy
plac Teatralny 3
00-077 Warszawa
www.narodowy.pl

ISBN 978-83-968209-0-7